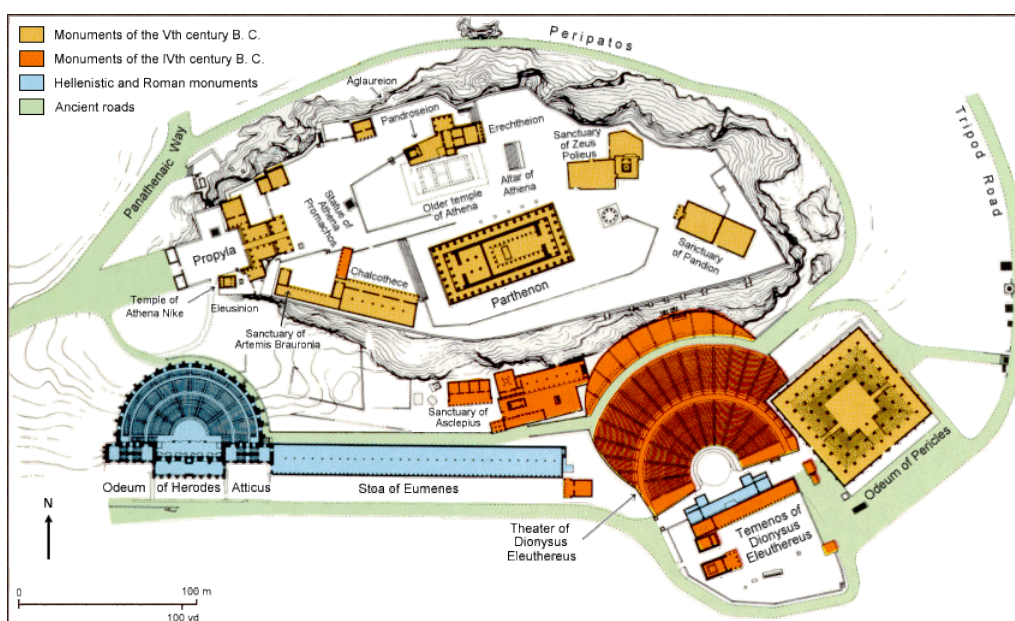

imię i nazwisko ucznia

klasa

W Starożytnej Grecji

Instrukcja dla ucznia:

- 1) Bierzesz udział w projekcie międzyprzedmiotowym *W starożytnej Grecji*
- 2) Masz do wykonania 10 zadań z różnych przedmiotów.
- 3) W każdy poniedziałek wylosujesz 1 zadanie.
- 4) Na wykonanie zadania masz czas do piątku, w tym dniu oddajesz wykonane przez siebie zadanie nauczycielowi danego przedmiotu.
- 5) Zadanie wykonaj estetycznie i starannie. Możesz przepisać je na komputerze (np. na lekcji informatyki)
- 6) W ciągu tygodnia otrzymasz od nauczyciela poprawione zadania z krótką recenzją lub stopniem. Po dokonaniu przez Ciebie poprawek, oddaj zadanie wychowawcy klasy.
- 7) Staraj się wykonywać zadania w terminie.
- 8) Koordynatorem projektu jest wychowawca klasy, do niego zgłaszaj się z wszelkimi uwagami na temat podejmowania działań związanych z wykonywaniem zadań.

Drogi szóstoklasisto!

Zacznijmy od opowieści. Przeczytaj uważnie, co przydarzyło się Kubie, pewnemu szóstoklasiście.

- Kuba, grasz już na tym komputerze czwartą godzinę. Nie dość, że marnujesz sobie wzrok, to jeszcze nasiąkasz jakimiś głupotami z tej gry – powiedziała mama zniecierpliwionym tonem.
- Mamo, nie, to taka ciekawa gra.... – urwał w pół zdania, gdyż mama po prostu wyłączyła komputer, dodając:
- Zrób coś pożytecznego, a nie tylko grasz na komputerze - i dodała – Idź do piwnicy po słoiki z ogórkami.
- Dobrze – mruknął Kuba – Już idę.

Niechętnie zszedł do piwnicy. Tam, wśród półek, zauważył dziwny pojazd o trzech kołach. Cały był oplatany mnóstwem drucików i kabelków, a kształtem przypominał rower. Zaciekawiony Kuba postanowił usiąść na czymś, co przypominało zwykle siodełko. Zauważył, że tuż przy kierownicy jest zainstalowany dziwny licznik, który wyświetlał liczbę 2004. Gdy chłopiec zaczął pedałowac, liczba zaczęła się zmniejszac. Czym szybciej pedałowal, tym szybciej zmniejszala się liczba. Gdy zmęczony Kuba przestal w koncu pedałowac, na liczniku bylo – 468. Już schodził z siodełka, kiedy nagle pojawil się ogromny wir. Wciągnął oszołomionego chłopca do środka.

Stuk! Kuba nie mógł uwierzyć sam sobie, znalazł się poza piwnicą. Rozejrzył się wkoło. Skądś znał to miejsce, ale nie mógł przypomnieć skąd. Jego wzrok przykuło wzgórze z majestatycznymi budowlami. To Akropol!!! A więc Kuba znalazł się w Atenach. Nie były to Ateny, które poznał na wycieczce z rodzicami. Te były bardzo dziwne, takie ... jakby dopiero co je wybudowano!

Kuba przeszedł się wzdłuż ulicy. Ludzie patrzyli na niego, jakby był jakimś „wybrykiem natury”. Wszyscy chodzili w długich sukniach, a on jedyny miał na sobie spodnie i zwykłą koszulkę. Szedł kilka minut, aż dotarł do amfiteatru na rogu dwóch ulic...

Zuzanna Błahuszevska
Monika Godlewska
klasa Vc

I tu, drogi szóstoklasisto, zaczyna się Twoje zadanie. Wyobraź sobie, że towarzyszysz Kubie. Pomóż mu odnaleźć drogę do teraźniejszości. W tym celu opracuj 10 zadań. Jeśli wykonasz je poprawnie Kuba wróci do swojego świata.

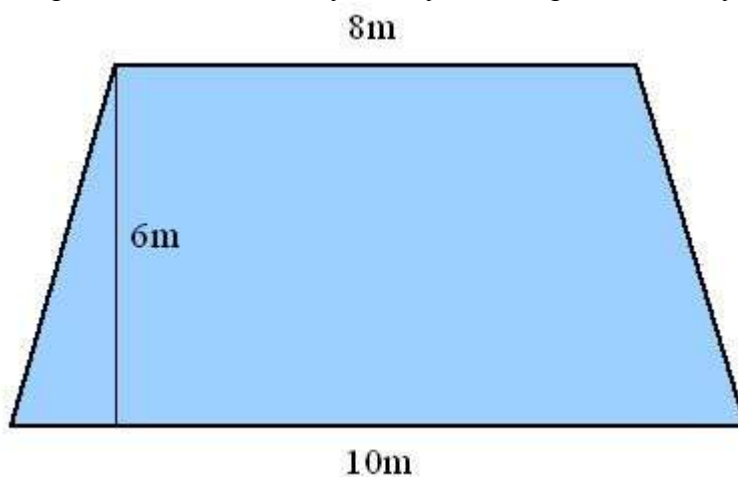
Powodzenia!

Zadanie 1:

A)

Scena amfiteatru jest trapezem równoramiennym o wymiarach przedstawionych na rysunku.

Zbudowano ją z kamiennych, kwadratowych bloków o boku długości 40cm. Ile takich bloków trzeba było dostarczyć budowniczym sceny zakładając, że cała powierzchnia bloczków została wykorzystana?

B)

Przez mijające lata scena amfiteatru uległa zniszczeniu. W czasie odnawiania tego zabytku wymieniono 75% powierzchni sceny. Oblicz, ile m² sceny nie uległo zniszczeniu?

Zadanie 2:

A)

Na podstawie słownictwa związanego ze sportem opracowanego na lekcji **języka niemieckiego** zredaguj w postaci tabeli terminarz zawodów sportowych odbywających się podczas Olimpiady w Starożytnych Atenach. *(w języku niemieckim)*

Zawrzyj w nim następujące informacje:

- nazwy poszczególnych dyscyplin sportowych;
- czas odbywania się poszczególnych zawodów *(dzień, miesiąc, godzina)*;
- informacja o miejscu odbywania się zawodów.

B)

W biegach na 60 metrów uczniowie klas VI – tych uzyskali wyniki, które przedstawili w zaprojektowanej przez siebie tabeli.

- Tabela wyników biegu dziewcząt *(opracowują dziewczęta, nazwiska w kolejności alfabetycznej)*.
- Tabela wyników biegu chłopców *(opracowują chłopcy, nazwiska w kolejności alfabetycznej)*.

Na podstawie opracowanych przez siebie wyników wykonaj następujące zadania:

Zadanie A: Wpisz w tabelę rzymskimi znakami, które miejsca zdobyli poszczególni uczniowie?

Zadanie B: Podaj najlepszy i najgorszy czas biegu (podaj go w przybliżeniu do części setnych).

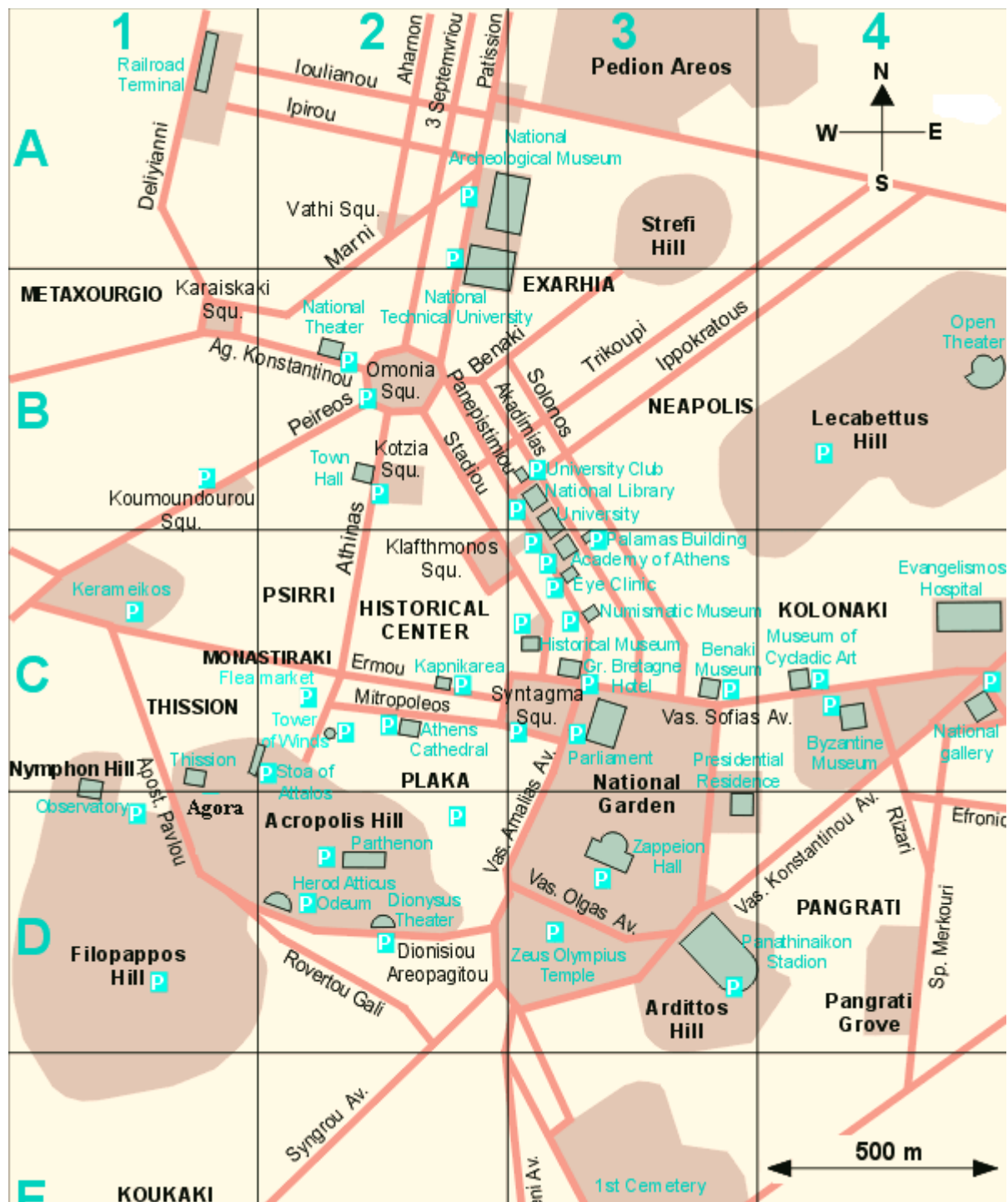
Zadanie C: Oblicz średni wynik biegu (podaj go w przybliżeniu do części setnych).

Zadanie D: Ilu uczniów ma lepsze wyniki od wyniku średniego?

Zadanie E: Gdyby najlepszy zawodnik biegł cały czas z tą samą prędkością, to ile czasu zajęłoby mu pokonanie trasy długości 300 metrów.

Zadanie 3:

Korzystając z planu miasta Aten wykonaj następujące zadania:

1. Podaj 3 przykłady ulic, które biegną równoległe do siebie:

- a) .....
- b) .....
- c) .....

2. Odczytaj, w jakim kierunku od **Agory** znajduje się **National Garden** (Ogród Narodowy)?

.....

3. Wyobraź sobie, że zwiedzanie **Aten** rozpoczniesz na Placu Omonia (**Omonia Squ**).

a) Wypisz nazwy ulic, którymi najszybciej dojdiesz do Muzeum Bizantyjskiego (**Byzantine Museum**):

.....
.....

b) zaznacz na planie trasę, którą będziesz wędrować;

c) oblicz odległość rzeczywistą pomiędzy **Omnia Squ** a **Byzantine Museum**.

4. Odszukaj i napisz, w którym kwadracie znajdują się następujące obiekty:

a) Centrum Historyczne (**Historical Center**) - .....

b) Biblioteka Narodowa (**National Library**) - .....

c) **Parthenon** - .....

5. Wypisz nazwy 5 muzeów, które można obejrzeć w Atenach (muzeum = **museum**).

.....
.....
.....

6. Przeczytaj zdania, które znajdują się poniżej. Jeśli uznasz, że są one prawdziwe podkreśl **TAK**, jeśli fałszywe – **NIE**.

a) Ulica Impirou jest prostopadła do ulicy Patission .	TAK	NIE
b) Teatr Narodowy (National Theater) znajduje się przy tej samej ulicy co Państwowy Uniwersytet Techniczny (National Technical University).	TAK	NIE
c) W kwadracie C3 znajduje się Academy of Athens (Akademia Ateńska).	TAK	NIE
d) Panathinaikon Stadion (stadion Panathinaikon) znajduje się na SW od Historical Museum (Muzeum Historii).	TAK	NIE

7. Jakim znakiem na planie zaznaczono:

a) **Open Theater** (Amfiteatr) -

b) **Dionysus theater** (Teatr Dionizosa) -

Odnajdź znak na planie i przerysuj go.

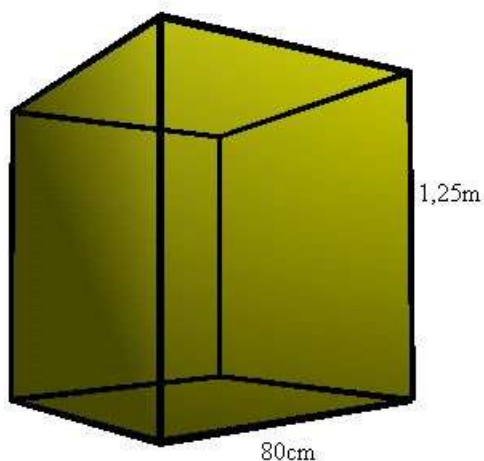
8. Podana skalę na planie zapisz w postaci skali liczbowej.

.....
.....
.....

Zadanie 4:

A)

Zbiorniki do przechowywania oliwy do lamp miały kształt prostopadłościanu. Ich podstawą były kwadraty o boku 80cm, natomiast wysokość tego zbiornika wynosiła 1,25m.

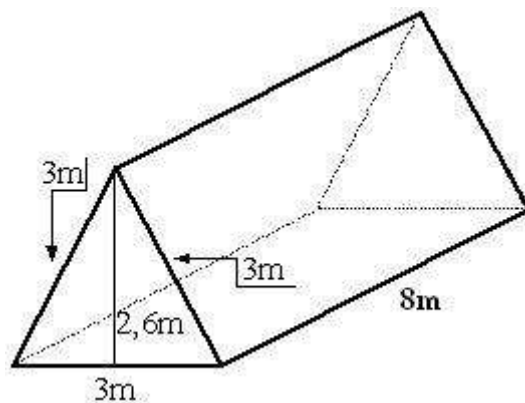

- Ile litrów oliwy pomieściłby ten zbiornik, gdyby był wypełniony po brzegi?
- Pewnego dnia pobrano z tego zbiornika 24 amfory oliwy. Amfora to naczynie, którego objętość wynosiła 0,8 litra. O ile zmniejszył się poziom oliwy w zbiorniku?
- Ile ważyła pobrana oliwa do lamp, jeżeli 1 litr oliwy waży 0,75kg?

$$1\text{dm}^3 = 1\text{litr}$$

B)

Obok stadionu ustawiono namioty dla sportowców trenujących przed igrzyskami. Tlen stanowi 21% powietrza. Ile m^3 tlenu znajduje się w namiocie przedstawionym na rysunku?

Rozwiązując powyższe zadania wypisz dane, szukane oraz wzory, z których korzystasz. Zwracaj uwagę na prawidłowy i estetyczny zapis.

Zadanie 5:

1. Grecja jest krajem położonym w basenie Morza Śródziemnego. Jest tutaj zawsze ciepło. Turyści chętnie odwiedzają te rejony Europy. Lata są tu gorące i suche a zimy ciepłe i wilgotne. Wśród roślin dominują cedry, cyprysy, pistacje i drzewa oliwne. Spotykamy tu makię – krzaczaste zarośla mirtów, wrzośców, jałowców, pachnącego rozmarynu i lawendy.

Jest to opis ..... strefy klimatycznej.

2. W stacji meteorologicznej w Atenach prowadzone są pomiary temperatury. W roku 1998 odnotowano następujące średnie temperatury w miesiącach.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura średnia [°C]	6	8	10	14	17	22	25	25	21	16	12	8

a) Najniższą temperaturę zanotowano w ..... i wynosiła ona .....

b) Najwyższą temperaturę zanotowano w ..... i wynosiła ona .....

c) Oblicz amplitudę temperatur. Amplituda temperatur wynosi .....

d) Wykonaj wykres przedstawiający średnie temperatury powietrza we wszystkich miesiącach 1998 roku.

3. Ciepły i wilgotny klimat podzwrotnikowy sprzyja uprawie wielu roślin. W Grecji uprawia się oliwki, figi, pistacje, cytryny, pomarańcze i pomidory. Najchętniej zakładane są sady oliwne i pistacjowe oraz winnice. W stosunku do wszystkich upraw wynoszą one:

Gaje oliwne	28,00%
Winnice	32,00%
Sady pistacjowe	18,00%

Pozostałą część stanowią inne uprawy. Przedstaw w postaci **diagramu kołowego** % udział upraw.

Zadanie 6:

A) Zwiedzając Partenon – świątynię Ateny na Akropolu – spotkałeś sympatycznego kapłana, który opowiedział Ci historię miasta.

„Od około 1500 do 1000r. p.n.e. w Grecji, na kontynencie i na wyspach takich jak Kreta, istniały liczne małe, ale bogate królestwa. Pałace królewskie w Mykenach (na południe od Aten) i Knossos na Krecie słyną ze wspaniałej architektury. To właśnie wtedy żyli bohaterowie poematów Homera, wtedy doszło do wojny trojańskiej. Po wielu latach potęgę mykeńskich i kretańskich miast

zniszczyli najeźdźcy, ogień i trzęsienia ziemi. Po okresie najazdów i wojen Grecja ponownie rozkwitła. Każde miasto wraz z otaczającym je obszarem tworzyło odrębne państwo, zwane polis. Mogło ono być duże, jak na przykład Ateny lub Sparta. Mogło także być wyspą lub po prostu wioską. W świecie greckim istniały setki takich miast-państw. Każde polis było niezależne, miało własny system rządów i własne prawa. Najsłynniejsze i najpotężniejsze państwo-miasto to Ateny. Właśnie pod przywództwem Aten Grecy zjednoczyli się w obliczu ataku Persów. W 490 r. p.n.e. pokonali Persów pod Maratonem, niedaleko Aten. Dziesięć lat później Persowie znów przegrali bitwę z Grekami, tym razem na morzu. Grecy osaczyli Perskie statki między Salaminą a lądem w pobliżu Aten. W 479 r. p.n.e. Persowie zostali ostatecznie pokonani w bitwie lądowej pod Platejami.

Po wojnach perskich Ateny, miasto - państwo, stały się potężnym ośrodkiem kultury, nauki i sztuki. Pośrodku miasta znajduje się wielkie wzgórze z litej skały, które wtedy widoczne było z odległości wielu kilometrów. Jest to Akropol, co znaczy „wysokie miasto”. Początkowo był to gród warowny. W V w. p.n.e. Akropol został całkowicie przebudowany; wzniesiono na nim wspaniałe świątynie ku czci bogów. Za rządów przywódcy ludu Peryklesa, postawiono bogini miasta Atenie świątynię (447 – 432 p.n.e.), którą nazwano Partenonem. To największa i najpiękniejsza świątynia na Akropolu. Tuż obok wybudowano Erechrejon – świątynię Ateny i Posejdona, przed nimi wznosi się świątynia Artemidy. Wejścia na Akropol strzeże przepiękna brama Propyleje. Na środku placu wzniesiono olbrzymią posąg Ateny. Tuż pod Akroplem znajduje się agora, wielki ateński

plac, rynek, będący ośrodkiem życia politycznego i handlowego, miejscem obrad zgromadzenia ludowego.

W okresie tzw. złotego wieku (V w. p.n.e.) w Atenach żyło się wspaniale; były tam wielkie budowle publiczne, brukowane ulice i piękne domy. Istniały również szkoły (wyłącznie dla chłopców). Tworzyli wspaniali artyści. Rozwijała się nauka i filozofia. Ateny były bardzo bogate, miały olbrzymie wpływy polityczne w całej Grecji.

Ateny nie były jedynym ważnym miastem-państwem. Większą część południowej Grecji, czyli Peloponez, opanowała Sparta. W 431 r. p.n.e. owe dwa potężne państwa, Ateny i Sparta, rozpoczęły ze sobą wojnę, którą dziś nazywamy peloponeską. Ateny miały o wiele większą liczbę obywateli, ale Sparta dysponowała wyćwiczoną armią. W wojnie peloponeskiej stoczono wiele bitew, ze zmiennym szczęściem. W końcu Sparta odniosła zwycięstwo i opanowała państwo ateńskie. Demokracja ateńska miała się ku końcowi. W IV w. p.n.e. do wielkiej potęgi doszło królestwo Macedonii w północnej Grecji; podbiło ono większość miast greckich. Najślynniejszym królem był Aleksander Macedoński, który poprowadził później wojska greckie na podbój całego ówczesnie znanego świata.”

I. Zastanów się, co zapamiętałeś z tej opowieści.

1. Kiedy Ateny stały się najpotężniejszym państwem-miastem w Grecji?
2. Dlaczego V w. p.n.e. określany jest złotym wiekiem w historii Aten?
3. Jaką funkcję spełniał Akropol?Jakie budynki się na nim znajdowały?

II. Sporządź oś czasu. Zaznacz na niej:

1. Datę bitwy pod Maratonem;
2. Datę bitwy pod Salaminą;
3. Datę bitwy pod Platejami;
4. Datę początku budowy Partenonu;
5. Datę rozpoczęcia wojny peloponeskiej.

Oblicz, ile lat minęło pomiędzy poszczególnymi wydarzeniami.

Określ, w którym wieku miały miejsce te wydarzenia.

A) Spotkany na agorze Ateńczyk zaprosił Cię na ucztę do swojego domu. Z radością przyjąłeś zaproszenie. Zastanów się co zaobserwowałeś podczas tej wizyty.

4. W jaki sposób Ateńczycy budowali swoje domy?

.....

.....

.....

.....

5. Jak ozdabiali domostwa?

.....

.....

.....

.....

6. Jakich używali mebli?

.....

.....

.....

.....

7. Jak wyglądał strój grecki?

.....
.....
.....
.....

8. Kto brał udział w biesiadzie?

.....
.....
.....
.....

9. Jakie podawano potrawy?

.....
.....
.....
.....

10. Jak przebiegała uczta?

.....
.....
.....
.....

(skorzystaj również z informacji zawartych w podręczniku do klasy V)

Zadanie 7:

Dyskobol – rzeźba wykonana przez greckiego rzeźbiarza Myrona w latach 460 – 450 r. p. n. e.

Korzystając z informacji zawartych w encyklopediach, internecie, bądź w innych źródłach, wyszukaj ilustrację przedstawiającą rzeźbę Myrona ***Dyskobol***.

Następnie przypatrz się dokładnie reprodukcji i na jej podstawie opisz rzeźbę antyczna pamiętając o greckim kanonie piękna. Uwzględnij wszystkie najważniejsze cechy rzeźby antycznej.

Jaką dyscyplinę sportu uprawia przedstawiony olimpijczyk?

W którym wieku powstała ta rzeźba?

Zadanie 8:

Dyskobol

Rzut mój w rozwartej zaczyna się dłoni,
Rzut mój się kończy nie wiadomo gdzie,
Dysk, niby dukat połyskliwy, dzwoni
Poza światami, za metami, w mgle.

Dysk mój upada na ziemię, i dźwięczy,
I znów się zrywa i wykreśla łuk,
To serce skute w złocistej obręczy
Tętni i bije i przyśpiesza stuk.

Z placów na place jak pstrąg się przerzuca,
Jak lotne przęsło, jak skaczący most,
Rzut, który światom wyolbrzymia płuca,
Który wymierza gwiazdom wielkim wzrost.

Rzut, który miarę wytkniętą już przerósł,
Minął granice i zbił się, jak duch,
Rzut ten mam w dłoni – dyskobol i heros,
Ja, który wszczynam niewstrzymany ruch.

K. Wierzyński

- 1) Wyjaśnij znaczenie słowa „dyskobol”. Podaj źródło, z którego korzystałeś.
- 2) Wypisz z wiersza wyrazy (wyrażenia), które potwierdzają, że podmiotem lirycznym jest tytułowy dyskobol.
- 3) Wypisz z tekstu przykłady środków użytych przez poetę:
  - a) epitety
  - b) porównania
  - c) przenośnie
  - d) onomatopeje
- 4) Wypisz z dowolnej strofy pary wyrazów rymujące się. Nazwij rodzaj rymu i oznacz literami jego układ.
- 5) Skorzystaj ze „Słownika terminów literackich” i uzasadnij, że wiersz jest rytmiczny.

Zadanie 9:

Mit *Atena* wg Jana Parandowskiego.

W książce Jana Parandowskiego *Mitologia* odszukaj mit o Atenie (*Atena*). Przeczytaj go uważnie i wykonaj polecenia.

- 1) Przedstaw krótko, w jaki sposób pojawiła się i kim była Atena. (3 – 4 zdania)
- 2) W jaki sposób przebiegały Panatenaje? Napisz w postaci planu. Użyj równoważników zdań.
- 3) W jaki słowniku znajdziesz znaczenie słowa *przydomek*? Odszukaj hasło, zapisz jego znaczenie. Wypisz z mitu przydomki Ateny.
- 4) Tragicznie zakończyły się zawody Ateny z Arachne. W 3 – 4 zdaniach napisz, co mogła czuć Atena. Użyj co najmniej 3 rzeczowników nazywających uczucia.
- 5) Zredaguj kilkuzdaniową wypowiedź, w której przedstawisz 5 cech Ateny.

Zadanie 10:

- 1) Zredaguj zaproszenie na imprezę *Spacerkiem po starożytności*. Pamiętaj o niezbędnych elementach.
- 2) Klasa VI organizuje konkurs dla miłośników starożytności. Zredaguj ogłoszenie zachęcające do udziału w tej imprezie.

Klasa VI .....

<i>lp</i>	<i>Nazwisko i imię ucznia</i>	<i>Nr zadania</i>									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											